

Egervári Dóra

A digitális írástudás, az információs műveltség és a XXI. századi kompetenciák rendszere¹

Bevezetés

A digitális írástudás és az információs műveltség az információs társadalomban két rendkívül fontos kompetencia. A XXI. századi kompetenciák rendszerét – amelynek a digitális írástudás és az információs műveltség is eleme – a folyamatos változás jellemzi. Hiszen a modern világunkban nélkülözhetetlen készségek, képességek, kompetenciák is folyamatosan változnak, átstrukturálódnak. Ebből adódóan a kompetenciák egymáshoz fűződő viszonya sem egyértelmű. A digitális írástudás és az információs műveltség helye és szerepe is sokszor változott ebben a struktúrában. A digitális írástudás és az információs műveltség közötti viszony ugyanakkor különösen érdekesnek számít, hiszen az ezredforduló óta és az egyes nemzetek megközelítésében is folyamatosan formálódtak. A tanulmány bemutatja a digitális írástudás, az információs műveltség egyes nemzetekhez kötődő definícióját, a két kompetencia egymáshoz fűződő viszonyából megalkotott elméleteket és modelleket, valamint a kifejezések használatának magyar gyakorlatát.

A XXI. századi kompetenciák és azok rendszere

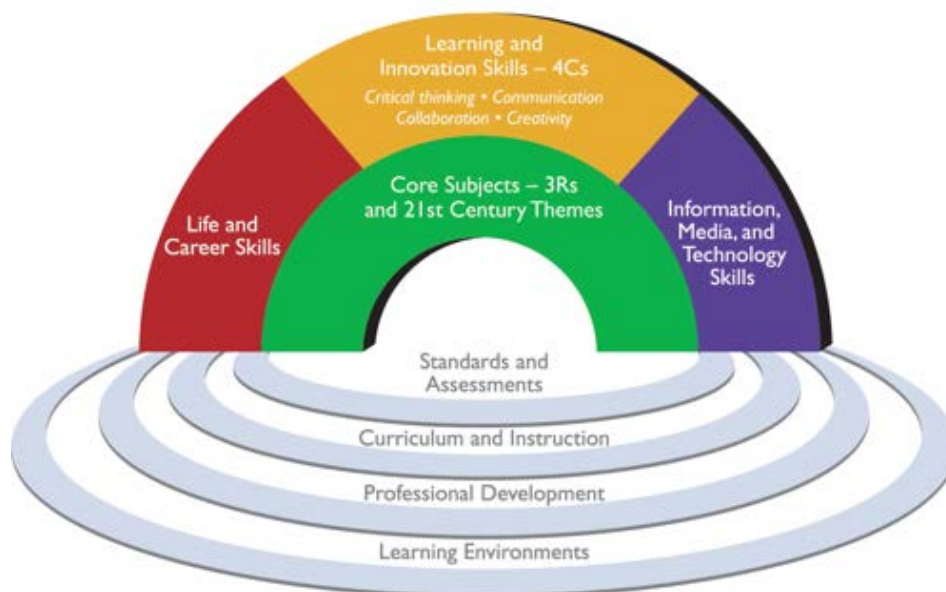
A „XXI. századi kompetenciák” kifejezés az információs társadalom polgárainak azon képességeit hivatott összefoglalni, amelyek az emberi tényező szempontjából a további fejlődés alapjait képezhetik. Az alapkészségek (3R = Reading, wRiting, aRithmetic – vagyis az olvasás, az írás, a számolás) és a XXI. századi kompetenciák rendszerét, egymáshoz fűződő viszonyát a *Partnership for 21st Century Skills: Framework for 21st Century Learning*² (Együttműködés a XXI. századi kompetenciákért: Keretrendszer a XXI. századi tanuláshoz) elnevezésű rendszer fejt ki részletesen, amelyet az 1. ábra mutat be. A keretrendszer az alapkészségekre és XXI. században megjelenő új ismeretanyagokra, tárgykörökre építi fel a kompetenciarendszerét. Az alapkészségek tekintetében fontos megemlítenünk az írás- és olvasáskészséget, a számolást, az idegen nyelvi, a gazdasági és az

---

¹ A publikáció a TÁMOP-4.2.2.C-11/1/KONV-2012-0005, Jól-lét az információs társadalomban című projekt keretében valósult meg.

² Partnership for 21st century skills: Framework for 21st century learning. www.p21.org (2014.01.21.)

állampolgári ismereteket, valamint a művészeti kifejezőeszközöket. Ezek egészülnek ki a vállalkozói, pénzügyi, üzleti ismeretekkel, az egészség-, illetve környezettudatossággal. Erre az alapra épülnek a specifikus XXI. századi kompetenciák, amelyek három nagyobb egységre bonthatók. Az elsőben az életvezetéssel és karrierépítéssel összefüggő készségek szerepelnek, a második blokkban a tanulási és innovációs képességek, mint például a kommunikáció, a kreativitás, az együttműködési készség és a kritikai gondolkodás. A harmadik csoport tartalmazza az információs és médiaműveltséget, valamint az IKT-kompetenciát.

1. ábra. Keretrendszere a XXI. századi tanuláshoz³

A XXI. századi kompetenciákat egy másik felfogásban *e-készségeknek* (eLiteracy, eSkills) is hívjuk, ugyanis a képességek legnagyobb része a technológia fejlődése révén alakult ki. A folyamatos technikai fejlődésnek köszönhetően ugyanakkor szemtanúi vagyunk az egyre újabb és specifikusabb kompetenciaelemek megszületésének. Ez folyamatosan változó és szélesedő kompetenciaszisztémát eredményez, amelyben a mai napig nincs állandó helye az egyes készségeknek, hiszen szüntelen transzformációban, alakulásban vannak. A modern kor kompetenciáiról összességében elmondható, hogy multimodálisak, hiszen az élet valamennyi területére kihatnak. A kompetenciák folyamatosan alakítják a tanulási módozatokat, lehetőséget biztosítanak az interaktív kommunikációra, valamint a média üzeneteinek megértésére és használatára.

³ Partnership for 21st century skills: Framework for 21st century learning. <http://p21.org/overview> (2014.01.09.)

Az információs műveltség fogalmának kialakulása

Az „**információs műveltség**” kifejezés az angol „information literacy” és a német „Informationskompetenz” magyar megfelelője. Az angol „literacy” pontos magyar megfelelője: „1. műveltség, olvasottság, 2. írni-olvasni tudás”; a német „Kompetenz” kifejezés viszont egyértelműen kompetenciát jelent, amelynek a pedagógia területén kiterjedt jelentéstartalma van. A kifejezés magyarázatára az utóbbi időben több definíciót is megalkottak. A fogalom megalapítójának az **Amerikai Iskolai Könyvtárosok Egyesületét** (American Association of School Librarians, AASL) tekinthetjük, az ő definíciójuk szerint: „az információs műveltség – az információ megtalálásának és felhasználásának képessége – az egész életen át tartó tanulás alapköve”.⁴ Az információs műveltség összetevői közé a következők tartoznak: hatékony és eredményes információkeresés, kritikus értékelés, pontos, kreatív és etikus felhasználás. Ezekhez igazodva az egyénnek rendelkeznie kell megfelelő információkeresési stratégiákkal és kritikai gondolkodással, hogy az élet problémáit újszerűen legyen képes megoldani a válogatott, szintetizált és kritikusan értékelt információk segítségével. Az **Amerikai Könyvtárosok Egyesületének** (American Library Association, ALA) leggyakrabban idézett definíciója: „Az információs műveltség azt jelenti, hogy az egyén felismeri, mikor van szüksége információra, és képes megtalálni, értékelni, valamint hasznosítani azt.”⁵ Tudja, hogy kell tanulni, tudja, hogyan szerveződik a tudás, hogyan kell megkeresni a szükséges információkat, és hogyan kell azt felhasználni. Jamie Mackenzie⁶ meghatározása szerint az információs műveltséggel rendelkező személy képes sikereket elérni, tehát megtalálni és megszerezni a releváns információt, illetve válogatni belőlük. Értelmezni tudja az adatokat, képes véleménnyé és meggyőződéssé konvertálni azokat. Új eszméket tud alkotni, új belső meggyőződésekre jut.

Az információs műveltség (*information literacy*) az angol-amerikai szakirodalom szerint „komplex fogalom, amely az alábbi négy fő képességből tevődik össze: az információszükséglet felismerésének képessége; a releváns információ megtalálásának képessége; az információ feldolgozásának képessége; az információ használatának,

---

⁴ Byerly, Greg – Brodie, Carolyn: Information literacy skills models: defining the choices. In: Stripling, Barbara (ed.): Learning and libraries in an information age: principles and practice. Englewood, Littleton, Libraries Unlimited, 1999. 54-82. p.

⁵ American Library Association Presidential Committee on Information Literacy. Final Report. Chicago, American Library Association, 1989.

⁶ McKenzie, Jamie: Filling the Tool Box: Classroom Strategies to Engender Student Questioning. <http://fromnowon.org/toolbox.html#Class> (2013.12.26.)

hasznosításának, ismeretté konvertálásának képessége”.⁷ A német szakirodalom is hasonló ismérveket használ az információs kompetencia (*Informationskompetenz*) leírásánál, azonban náluk lényeges szerepet játszik még az információkeresés specializációja, valamint a megtalált információ válogatása és értékelése. A disztinkció azért fontos, mert az angol-amerikai területeken meghonosodott „műveltség”, illetve „írástudás” kifejezések német-osztrák nyelvterületeken kompetenciát jelentenek. A fogalmi meghatározások így még bonyolultabbak, ugyanis néhány nyelvben meg van különböztetve az információs műveltség és az információs kompetencia szókapcsolat.

A magyar szakirodalom sokáig párhuzamosan használta az „információs műveltség” és az „információs kompetencia” kifejezéseket, így pontos fogalmi tisztázásuk sokáig váratott magára. A két kifejezés közül végül is az információs műveltség honosodott meg, ugyanakkor vannak további kezdeményezések⁸ arra vonatkozóan, hogy az új terminológia bevezetése mind tudományos, mind társadalmi szinten jobban elfogadottá és kedvelte tudjon válni. Ugyanis a különböző kompetenciák megalapozása és fejlesztése a pedagógia területén csak nagyon nehezen tud meghonosodni. Az első feladat, hogy minden nemzet saját nyelvén fogalmazza meg az információs társadalom kapcsán felmerülő új kifejezések terminológiáját, szemantikáját és háttérét. Ugyanakkor érzékenyen és aktívan kell reagálni a nemzetközi eseményekre, definíciókra, mivel nem szerencsés – jóllehet erre számos példa akad –, ha az azonos tartalmat fedő szak- és tudományos kifejezések nemzeti és a nemzetközi meghatározása, illetve jelentése ennyire eltér egymástól.

Az információs műveltség viszonya más kompetenciákhoz

A *Partnership for 21st Century Skills: Framework for 21st Century Learning* rendszere egy blokkban említi az információs műveltséget, a médiaműveltséget és az IKT-kompetenciát, ez híven tükrözi a XXI. századi kompetenciákkal kapcsolatban született legújabb elméleteket. Az ezredforduló óta David Bawden több írásában is foglalkozott a XXI. századi kompetenciákkal, ám ő elsősorban az információs műveltség és a digitális kompetencia egymáshoz fűződő viszonyát állította kutatásai középpontjába. Megállapíthatjuk, hogy az elméletek többsége egyetért abban, hogy az információs műveltség elsősorban a

---

⁷ Sipos Anna Magdolna: Információs kompetencia – realitás vagy frázis? Az információs kompetenciával kapcsolatos ismeretek oktatása a Pécsi Tudományegyetem informatikus könyvtáros képzésében. In: Herdon Miklós, Pethő Attila (szerk.): Informatika a felsőoktatásban 2008. Debrecen, Debreceni Egyetem, Informatikai Kar, 2008.

⁸ Koltay Tibor: Információs műveltség: Adalékok egy sokarcú fogalom fejlődéstörténetéhez. In: Könyv és nevelés, 2007. (12. évf.) 2. sz. 70-76. p.

digitális írástudással, a médiaműveltséggel és az IKT-kompetenciával áll szorosabb kapcsolatban.

Az „információs műveltség” kifejezés szinte az „információs társadalom” szókapcsolattal egy időben született meg. Megalkotását Paul Zurkowsky-nak köszönhetjük, aki 1974-ben használta először az „*information literacy*” szóösszetételt. A nemzetközi szakirodalom tanulmányozása azt mutatja, hogy az információs műveltséggel kapcsolatos kutatások, írások elsősorban az információs társadalom emberi tényezőivel, pontosabban szólva az emberi tudás tényezőivel, illetve azoknak a követelményeknek tartalmi és módszertani kérdéseivel foglalkoznak, amelyek biztosítani tudják, hogy az IKT-eszközök és a tartalmak fejlődésével párhuzamosan az emberek információkezelési ismeretei is lépést tartsanak. Az „információs műveltség” kifejezés azokat a képességeket írja le, hogy mivel kell rendelkeznie az információs társadalom polgárának, ha tájékozódni szeretne a XXI. században.⁹

A „digitális írástudás” az „információs műveltség”-hez képest sokkal később, csupán 1997-ben Paul Gilster jóvoltából látott napvilágot. A digitális írástudás kifejezést az angol-amerikai nyelvterületen „*digital literacy*”,¹⁰ illetve a „*digital information literacy*” szókapcsolat jelenti. A digitális írástudás angol, illetve német („*digitale Kompetenz*”) nyelvű megfelelője ugyanakkor nem szinonim kifejezések. Az angol „*digital literacy*” mára ugyanis egy nagy készségalmazt jelent, amelynek részét képezi több XXI. századi kompetencia is, így például az információs műveltség és az IKT-kompetencia is. Ezzel szemben a német – és a magyar – szóhasználat egy sokkal szűkebb jelentéstartalmat takar.

Az „információs műveltség” és a „digitális írástudás” egymáshoz fűződő viszonyát nemzetközi szinten már többen is megpróbálták definiálni. Először a National Research Council 1999-ben kiadott jelentésében¹¹ ír az információs műveltség és a digitális kompetencia közötti viszonyról, ám akkor még csak azt határozták meg, hogy különbség van a két készség között, így nem tekinthetjük őket szinonim kifejezéseknek.

---

⁹ Sipos Anna Magdolna: Információs kompetencia – realitás vagy frázis? Az információs kompetenciával kapcsolatos ismeretek oktatása a Pécsi Tudományegyetem informatikus könyvtáros képzésében. In: Herdon Miklós, Pethő Attila (szerk.): Informatika a felsőoktatásban 2008. Debrecen, Debreceni Egyetem, Informatikai Kar, 2008.

¹⁰ Gilster, Paul: *Digital literacy*. New York, Wiley, 1997.

¹¹ Wise, Laress L. – Noeth, Richard J. – Koenig, Judith A. (ed.): National Research Council, Committee on the Evaluation of Voluntary National Tests. *Evaluation of the Voluntary National Tests, Year 2: Final Report*. Washington, D.C., National Academy Press, 1999.

A két fogalom közötti különbségek feltérképezésére David Bawden vállalkozott először az *Information and digital literacies: a review of concepts*¹² című 2001-es cikkében. Bawden akkor még óvatosan ír a digitális írástudásról, és kifejezetten szűk értelmezést ad az újonnan kialakult kompetenciának: a hipertext és multimédiás tartalmak, így a szöveg mellett a képek, hangok olvasásának és megértésének képessége (a német és magyar szakirodalom a mai napig ezzel a definícióval illeti a digitális írástudást). Ám pár év elteltével teljesen megváltozik Bawden álláspontja, hiszen az *Origins and concepts of digital literacy*¹³ című tanulmányában már a digitális írástudás egyik központi kompetenciájaként fogalmazza meg az információs műveltséget (ezen kívül még a következők szerepelnek ebben a körben: a hagyományos és digitális formátumú információk olvasása és megértése, a digitális információk létrehozása és közreadása, az információk értékelése, az információk szintetizálása, a médiaműveltség). David Bawden szerint tehát a digitális írástudás részeként írható le az információs műveltség. Ezt a nézetet vallja többek között Alan Martin¹⁴ is, akinek elméletéből modellt alkotott a yorkshire-i Bradford Egyetem, amely szemléletesen mutatja a digitális írástudás és az információs műveltség kapcsolatát (2. ábra).

Több szerző azonban nem fogalmaz ennyire sarkosan, és inkább egymást metsző halmazokban ábrázolják a két kompetenciát. Mindazonáltal a mai napig azok vannak többségben, akik az „információs műveltség” és a „digitális írástudás” kifejezéseket lényegében rokon értelmű fogalomként használják.¹⁵ Ennek lehetünk tanúi Magyarországon is, ugyanis a köz- és felsőoktatást érintő alapidokumentumokban a digitális írástudással szemben az információs műveltség még csak említés szintjén sem szerepel.

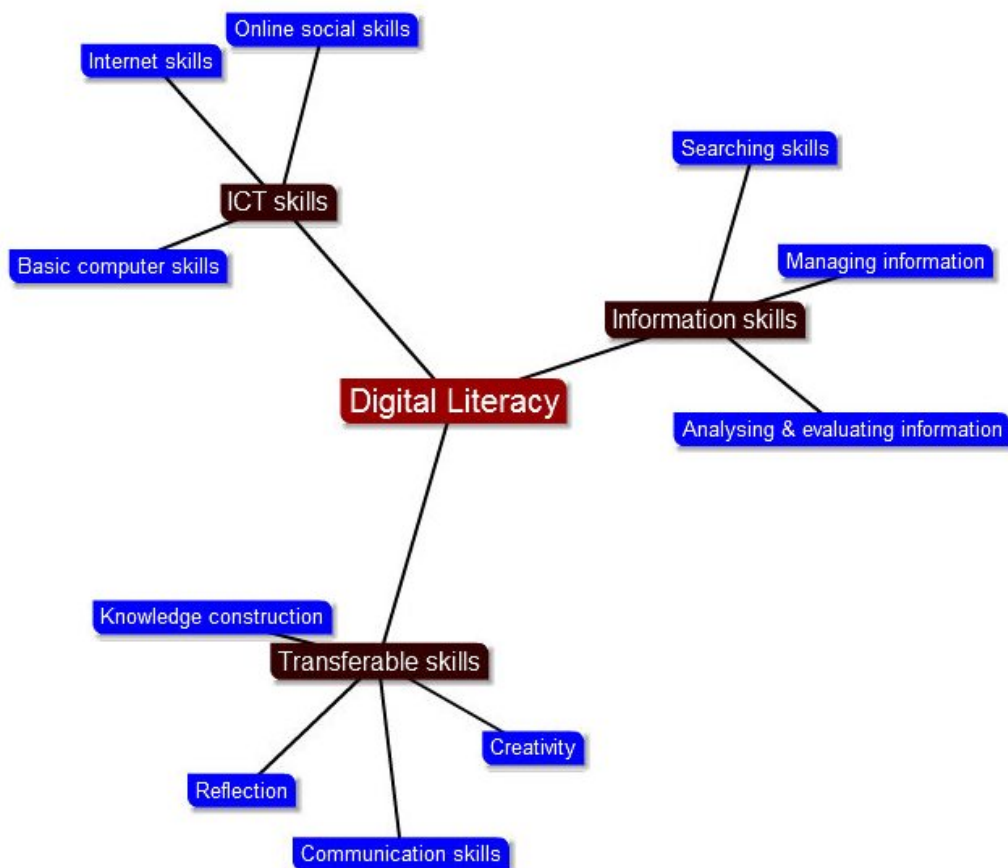
---

¹² Bawden, David: Information and digital literacies: a review of concepts. In: Journal of Documentation, 57. vol. (2001) 2. no. 218-259. p.

¹³ Bawden, David: Origins and concepts of digital literacy. In: Lankshear, Colin – Knobel, Michelle (ed.): Digital Literacies: concepts, policies and practices. New York, Peter Lang, 2008. 17-32. p.

¹⁴ Martin, Allan: DigEuLit – a European Framework for Digital Literacy: a Progress Report. In: Journal of eLiteracy, 2. vol. 2. issue, 2005, 130-136. p.

¹⁵ Martin, Allan – Madigan, Dan (ed.): Digital literacies for learning. London, Facet, 2006.

2. ábra. Fogalomtérkép Allan Martin digitális írástudás definíciója alapján¹⁶

Komplex kompetenciacsoportok alakításának egy másik megközelítésből is létjogosultsága van, ugyanis a legfrissebb szakirodalomban az információs műveltséget már nem önmagában, hanem egy másik kompetenciával párba állítva szerepeltetik: ez a *média- és információs műveltség (media and information literacy – MIL)*. Az új kompetenciacsoport több készséget és ismeretelemet is magában foglal, így például a médiaműveltséget, az információs műveltséget, a digitális írástudást, a könyvtári írástudást, a játékkészséget, a számítógép- és internet-kompetenciát, a televíziós és mozi-írástudást, ezeket a 3. ábra mutatja be részletesen. Eszerint az információs műveltség, illetve a digitális írástudás közötti viszony pont a bawdeni elmélet ellentéte, hiszen a modellben a digitális írástudás a média- és információs műveltség alkotóeleme. A komplex kompetenciacsoportok megjelenése azért vált elkerülhetetlenné, mert az egyre specifikusabb, kizárólag egy-egy részterületre fókuszáló új készségek szorosan összefüggnek egymással, hatnak egymásra, ebből adódóan pedig kezelni is csak egy nagyobb egység elemeiként lehet őket.

¹⁶ Open Educational Resources for the Inclusive Curriculum. Digital literacy. <http://www.oric.brad.ac.uk/digital-literacy/> (2014.02.21.)

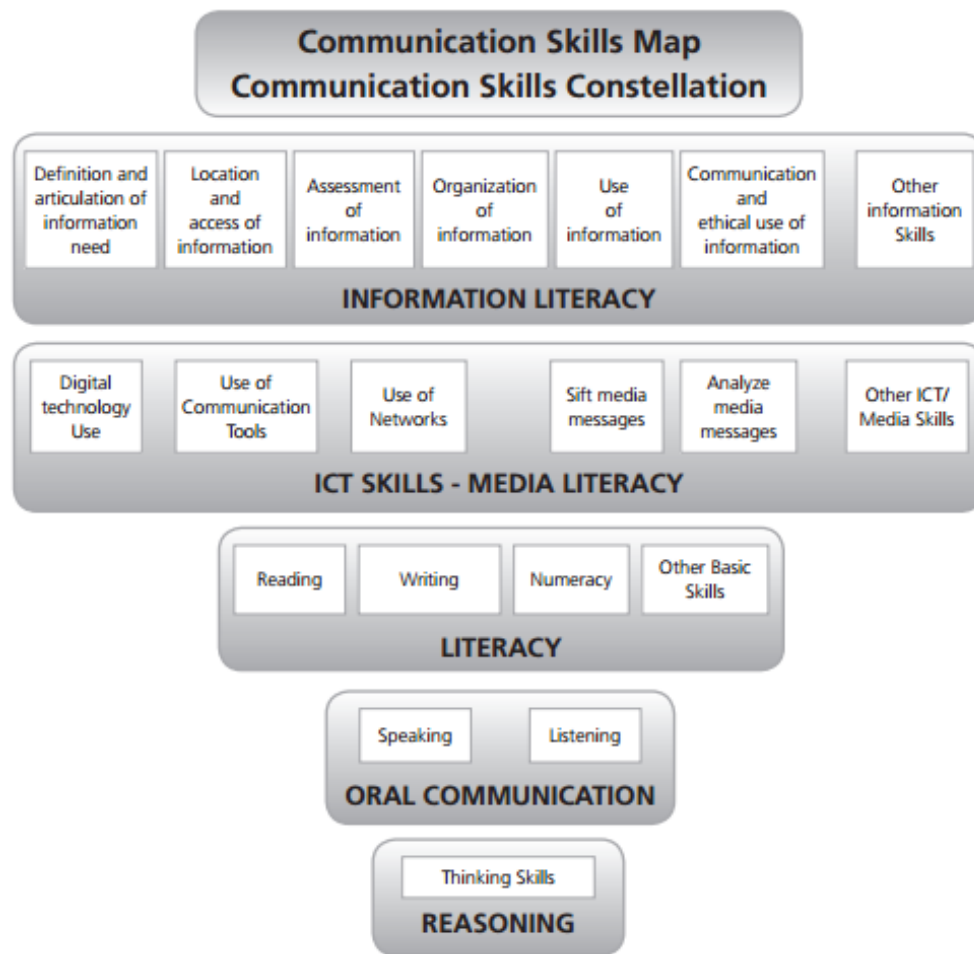
3. ábra. A média- és információs műveltség ökológiája¹⁷

Egy másik megközelítésben¹⁸ az információs műveltség mint egy felnőttkori kompetenciaelem kerül elő. A készségek egymásra épülő konstellációjában a fordított piramis alakú modell alapját képezi a gondolkodás készsége, ezt követik a szóbeli kommunikáció elemei, a beszéd és a figyelem, majd az alapkészségek. Erre az alapra épülnek a XXI. századi készségek, így az IKT-kompetencia, a médiaműveltség s az információs műveltség. A modell egyértelműen jelzi az információs műveltség fontosságát, illetve szerepét, ugyanis valamennyi alap- és XXI. századi készség fölé helyezi. Mindezzel pedig azt igazolja, hogy a kommunikációs készség fejlesztéséhez az információs műveltség elmélyítésére is szükség van, hiszen ez a készség hatással van a modellben szereplő valamennyi készségre. Ezáltal az információs műveltség fejlesztése alakítja a gondolkodásunkat, az írás- és beszédképességünket is.

¹⁷ Wilson, Carolyn et al.: Media and information literacy curriculum for teachers. Paris, UNESCO, 2011. <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001929/192971e.pdf> (2013.11.02.)

¹⁸ Catts, Ralph – Lau, Jesus (ed.): Towards information literacy indicators. Paris, UNESCO, 2008. 18. p. http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/wp08_InfoLit_en.pdf (2014.02.21.)

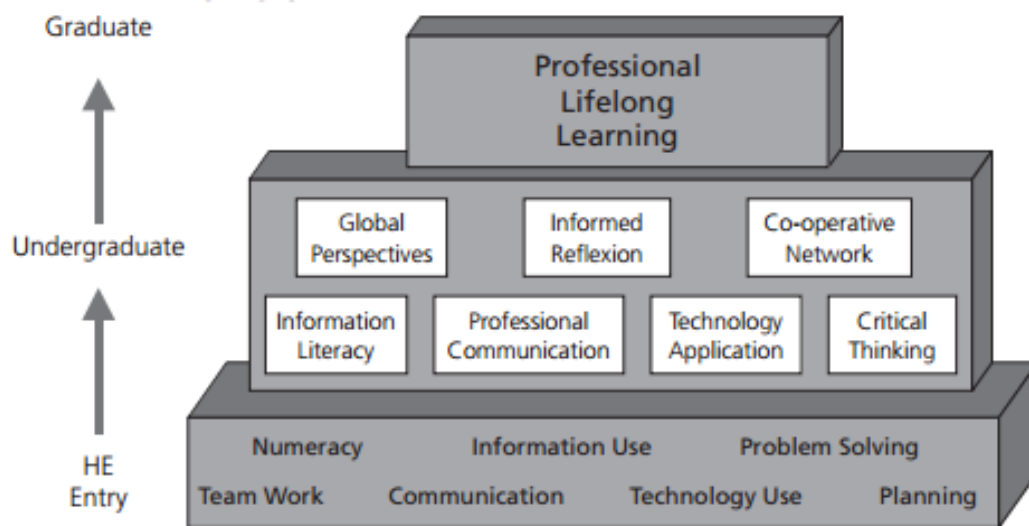
4. ábra. A kommunikációs készségek konstellációja¹⁹

A kommunikációs készség fejlesztésében mindig is nagy szerepe volt a különböző információkezeléssel kapcsolatos képességeknek, így válhatott az információs műveltség Pasadas modelljének egyik meghatározó alapelemévé.

A különböző XXI. századi készségek megalapozása és fejlesztése nélkülözhetetlen ahhoz, hogy az egész életen át tartó tanulás ne csupán az eszmény legyen, hanem a mindennapok szintjén is megvalósuljon. Mindennek fontosságát belátva Catts megalkotta az általános készségek hierarchikus modelljét, amelyet a felsőoktatásban résztvevőkre vonatkoztatott. Felfogása szerint a felsőoktatásba belépők már rendelkeznek számolási és kommunikációs készséggel, problémamegoldó, információhasználati és tervezési képességgel, illetve jártasak a technológia használatában, valamint a csoportmunkában. A hierarchikus modell második lépésében, az egyetemi évek alatt a következő készségek elsajátítására kell fektetni a legnagyobb hangsúlyt: információs műveltség, kritikai

¹⁹ Catts, Ralph – Lau, Jesus (ed.): Towards information literacy indicators. Paris, UNESCO, 2008. 18. p. http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/wp08_InfoLit_en.pdf (2014.02.21.)

gondolkodás, tájékozott véleményformálás képessége és a szakmai kommunikációs készség. Az előzőekben felsorolt készségek, képességek, kompetenciák pedig hozzájárulnak, hogy a folyamatos tanulás ne szakadjon meg a diploma átvételével, hanem mindez origója legyen az egész életen át tartó tanulási folyamatnak, amelynek a szakmai továbbtanulás is meghatározó részét képezi.

5. ábra. A kulcskompetenciák hierarchikus modellje²⁰

Összegzés

Az információs társadalomban egyértelműen a tudás, az információ vált a gazdaság és a termelési tevékenységek alapjává. Ezáltal gazdasági potenciált, versenyelőnyt eredményezhet, ha az információt mi állítjuk elő hamarabb, mi jutunk hozzá, elemezzük, használjuk fel, építjük be termékeink, szolgáltatásaink sorába. Ezáltal az információt létrehozó, birtokló, továbbító személye felértékelődik a gyártási, előállítási folyamatokban. Az információs műveltséggel rendelkező személy így versenyképesebbnek számít, hiszen gyorsan, költséghatékonyan jut hozzá a számára fontos információkhoz, elemezni és szintetizálni tudja az ismereteket, valamint kreatívan és etikusan használja azt a továbbiakban.

A XXI. századi kompetenciákkal összefüggő modellek a teljesség igénye nélkül kerültek bemutatásra a fejezetben, ám ezekből is jól kirajzolódik, hogy a digitális írástudás és az információs műveltség sem definíciójában, sem a többi kompetenciához fűződő

²⁰ Catts, Ralph: Evaluating Information Literacy Initiatives in Higher Education. In: Nevgi, A. (ed.): Informaatiolukutaito yliopisto-opetuksessa. Information Literacy in Higher Education. Helsinki, Yliopistopaino Kustannus, 2007.

viszonyában nem tekinthető szilárdnak. A folyamatos transzformáció viszont mindinkább megnehezíti vizsgálatát. Ám kijelenthetjük, hogy a megközelítések mindegyike egy holisztikus szemléletet képvisel, amelyben leginkább egy ernyőkompetenciaként írhatók le a XXI. századi rokon készség és -képesség.

Felhasznált irodalom

- American Library Association Presidential Committee on Information Literacy. Final Report. Chicago, American Library Association, 1989.
- Bawden, David: Information and digital literacies: a review of concepts. In: Journal of Documentation, 57. vol. (2001) 2. no. 218-259. p.
- Bawden, David: Origins and concepts of digital literacy. In: Lankshear, Colin – Knobel, Michelle (ed.): Digital Literacies: concepts, policies and practices. New York, Peter Lang, 2008. 17–32. p.
- Byerly, Greg – Brodie, Carolyn: Information literacy skills models: defining the choices. In: Stripling, Barbara (ed.): Learning and libraries in an information age: principles and practice. Englewood, Littleton, Libraries Unlimited, 1999. 54-82. p.
- Catts, Ralph: Evaluating Information Literacy Initiatives in Higher Education. In: Nevgi, A. (ed.): Informaatiolukutaito yliopisto-opetuksessa. Information Literacy in Higher Education. Helsinki, Yliopistopaino Kustannus, 2007.
- Catts, Ralph – Lau, Jesus (ed.): Towards information literacy indicators. Paris, UNESCO, 2008. 18. p. http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/wp08_InfoLit_en.pdf (2014.02.21.)
- Catts, Ralph – Lau, Jesus (ed.): Towards information literacy indicators. Paris, UNESCO, 2008. 18. p. http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/wp08_InfoLit_en.pdf (2014.02.21.)
- Gilster, Paul: Digital literacy. New York, Wiley, 1997.
- Karvalics László, Z.: Információs kultúra, információs műveltség – egy fogalomcsalád értelme, terjedelme, tipológiája és története. In: Információs társadalom, 2012. 7-43. p. http://epa.oszk.hu/01900/01963/00036/pdf/EPA01963_informacios_tarsadalom_2012_1_007-043.pdf (2014.01.18.)
- Koltay Tibor: Információs műveltség: Adalékok egy sokarcú fogalom fejlődéstörténetéhez. In: Könyv és nevelés, 2007. (12. évf.) 2. sz. 70-76. p.

- Martin, Allan: DigEuLit – a European Framework for Digital Literacy: a Progress Report. In: Journal of eLiteracy, 2. vol. 2. issue, 2005, 130-136. p.
- Martin, Allan – Madigan, Dan (ed.): Digital literacies for learning. London, Facet, 2006.
- McKenzie, Jamie: Filling the Tool Box: Classroom Strategies to Engender Student Questioning. <http://fromnowon.org/toolbox.html#Class> (2013.12.26.)
- Sipos Anna Magdolna: Információs kompetencia – realitás vagy frázis? Az információs kompetenciával kapcsolatos ismeretek oktatása a Pécsi Tudományegyetem informatikus könyvtáros képzésében. In: Herdon Miklós, Pethő Attila (szerk.): Informatika a felsőoktatásban 2008. Debrecen, Debreceni Egyetem, Informatikai Kar, 2008.
- Varga Katalin: Az információtól a műveltségig. Az információs műveltség alapjai. Budapest, L'Harmattan, 2013.
- Varga Katalin (szerk.): A 21. század műveltsége. E-könyv az információs műveltségről. Pécs, PTE FEEK Könyvtártudományi Intézet, 2008. <http://mek.oszk.hu/06300/06355/html/index.htm> (2014.02.26.)
- Wise, Laurens L. – Noeth, Richard J. – Koenig, Judith A. (ed.): National Research Council, Committee on the Evaluation of Voluntary National Tests. Evaluation of the Voluntary National Tests, Year 2: Final Report. Washington, D.C., National Academy Press, 1999.
- Wilson, Carolyn et al.: Media and information literacy curriculum for teachers. Paris, UNESCO, 2011. <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001929/192971e.pdf> (2013.11.02.)